

NUS.12 | Scuntrar religiuns e vistas dal mund

1. Las scholaras ed ils scholars san percepir fastizs religiis en lur conturns ed en il mintgadi e s'occupar da tals.

renviaments

Fastizs religiis

NUS.12.1

Las scholaras ed ils scholars ...

1	a	» san scuvrir en ils conturns fastizs da la vita religiisa e numnar tals (p.ex. baselgia, maletgs, nums). baselgias, statuas, inscripziuns sin chasas, simbols	
	b	» san identifitgar en maletgs figuras e motivs religiis e descriver tals (p.ex. samaritan misericordaivel, arca da Noa, vita da Jesus). figuras e motivs religiis	
2	c	» san scuvrir en ils conturns ed en las medias fastizs religiis, s'occupar d'informaziuns en chaussa e represchentar quellas (lieu da cult megalitic a Falera, craps-scalutta, baselgia s. Martin a Ziràn, claustras a Cazas, Mustér, Glion, Puschlav e Müstair, chapella da Peter Zumthor a Sogn Benedetg, Stiva da morts da Gion A. Caminada a Vrin).	MI.1.3.e
	d	» san identifitgar en la lingua motivs religiis (p.ex. expressiuns, locuziuns) e chattar or lur senn e lur impurtanza.	
► Cumpetenzas consecutivas: ERC.3.1, ERC.3.2			

2. Las scholaras ed ils scholars san explitgar cuntegn, furma linguistica e diever da texts religiis.renviaments
AS - Lingua e comunicaziun
(8)*Texts, tesas e ducrinas*

NUS.12.2

Las scholaras ed ils scholars ...

1	a	» san raquintar cun agens plets istorgias enconuschentas or da la Bibla e da differentas religiis.	
	b	» san raquintar istorgias da la vita da figuras impurtantas da differentas religiis. Moses, Jesus, Mohammed, Buda	
2	c	» san explitgar, co che texts e scrittiras religiisas vegnan duvradas tradiziunalmain. Bibla, tora, Coran, canon da pali, vedas; uraziun, pregia u messa, festa; raquintar, referir, calligrafar, memorisar	
	d	» san identifitgar en texts da differentas religiis ideas religiisas (p.ex. ideas da l'auter mund, cumandaments, miraculs, figuras).	
	e	» san identifitgar furmas linguisticas religiisas e differenziar quellas da preschentaziuns istoricas e d'enconuschientschas da las scienzas natirals. mitus da la creaziun dal mund, legendsas, sumeglias	
► Cumpetenzas consecutivas: ERC.4.1			

3. Las scholaras ed ils scholars san descriver pratica religiusa en il context profan da viver.		renviaments
<i>Rituals ed isanzas</i>		
NUS.12.3 Las scholaras ed ils scholars ...		
1	a	» san identifitgar rituals dal decurs dal di (p.ex. rituals a maisa, rituals da buna notg, prender cumià, uraziun).
	b	» san s'occupar da caracteristicas da rituals e discurren da lur effect (p.ex. repetiziun, tscherta acziun/tscherts segns, objects duvrads).
2	c	» san descriver a maun d'edifizis rituals, usits ed isanzas en religiuns. baselgia, moschea, sinagoga, tempel; uraziun, pregia u messa, benedicziun
	d	» san s'occupar da savida fundada davart usits ed isanzas (p.ex. far curaisma, vestgadira, trair schibettas a Vaz sut ed a Danis, ir ad acla a Cuira, dar troccas en Surselva, Chalandamarz, Cagorda en la Mesolcina) e tscherts rituals dal curs da la vita (p.ex. rituals da naschienscha, nozzas, funeral u sepultura) ed attribuziun quella a las religiuns respectivas.
	e	» san cumparegliar in cun l'auter usits ed isanzas sco era rituals da las religiuns e descriver differenzas en la pratica (p.ex. differenzas regiunalas e confessiunalas).
► Cumpetenzas consecutivas: ERC.4.2		

4. Las scholaras ed ils scholars san caracterisar tradiziuns da festas.		renviaments
<i>Tradiziuns da festas</i>		
NUS.12.4 Las scholaras ed ils scholars ...		
1	a	» san raquintar da festas en famiglia u en ils conturns (p.ex. anniversari, Nadal, chantar da Bumaun) e numnar caracteristicas (p.ex. preparativas, rollas, rituals, objects).
	b	» san descriver in pèr festas da differentas religiuns, reflectar davart la funcziun da festas (p.ex. cuminanza, regurdientscha, daletg) e percorscher elements cumparegliabels (p.ex. spaisas, decoraziun, regals, visitas, istorgias).
2	c	» san - a maun da lur usits e raquints - declerar las festas principalas da l'onn ecclesiastic cristian, isanzas e temps da festa da differentas religiuns e cumparegliar quellas ina cun l'autra. Nadal, Pasca, tschaiver, Pessach, Ramadan, Holi, Divali
	d	» san descriver occurrenzas commemorativas secularas ed explitgar lur significaziun (p.ex. Festa naziunala, Di da la lavur, Di dals dretgs umans, festas regiunalas).

5. Las scolaras ed ils scolars san s'orientar en la diversidad da tradiziuns e d'ideologias religiosas ed inscuntrar cun respect differentas persvasiuns.		renviaments FSP - Identitads culturalas e comunicaziun interculturala
Diversidad ideologica e culturala Las scolaras ed ils scolars ...		
1	a » percepeschan ed identifitgeschan co che religiuns sa mussan en la vita d'umans e tge valur ch'ellas han per tals.	
	b » san attribuir singuls elements (p.ex. festas, edifizis, objects) a la religiun correspondent.	
2	c » san analisar, co che umans furman lur vita cun lur visiuns, persvasiuns ed expressiuns religiosas e secularas, ed als san inscuntrar cun respect.	
	d » san numnar differentas religiuns e confessiuns e descriver e differenziar a maun da caracteristicas elementaras (p.ex. festas, edifizis, objects, istorgias, tesas u ductrinas).	
	e » san explitgar a maun d'exempels tratgs cuminaivels e relaziuns tranter giudaisssem, cristianissem ed islam.	
► Cumpetenza consecutiva: ERC.4.4, ERC.4.5		